

Foreldreveiledning – for hvem, for hva?

Foreldres tilbakeblikk på utbytte av foreldreveiledningskurs

Astrid Ouahyb Sundsbø, Post doc
UNI Research Rokkansenteret

Parenting Cultures and Risk Management in Plural Norway.

- Sammen med Hilde Danielsen og Synnøve Bendixsen, varighet 2014 – 2017
- Finansiert gjennom SAMKUL (NFR)
- Undersøke hvordan klasse, kjønn og innvandringsbakgrunn skaper ulike former for foreldreskap – med et sosialt og kulturelt heterogent område i Bergen som case
- Post doc- prosjekt: Velferdsstatens rolle i å forme foreldreskap gjennom veiledning

Mitt fokus: Statlig finansiert foreldreveiledning

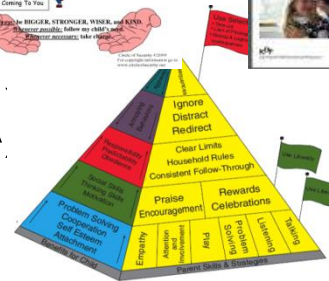
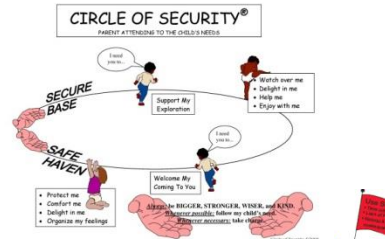
- Case: statlig finansiert foreldreveiledning i praksis
 - Kartlegging av tilbud i en utvalgt bydel
 - Deltakende observasjon i foreldreveiledning i grupper
 - Kvalitative intervjuer på alle nivå: foreldre (N=50), veiledere (N=ca 20), kommunal og statlig administrasjon/myndighet (N= ca. 10), innflytelsesrike fageksperter (N= ca 3)

Forskningsinteresser

- Foreldreveiledning i teori og praksis: For hvem, for hva?
- Hvor tilbys foreldreveiledning, hvor kommer pengene fra?
- Hva er de ulike aktørenes perspektiv på
 - Formål
 - Utbytte/verdi
- → er det forskjell på disse?

Foreldreveiledning – kartlegging av tiltak

- ICDP
- COS (USA)
- De Utrolige Årene (USA)
- Åpen barnehage: Foreldrehalvtimen
- Kvinnegrupper/kurs
- Foreldregrupper ved helsestasjonen

Hvor, og i hvilket omfang tilbys veiledning, hvem finansierer?

- Helsestasjonen (Bergen Kommune, Tilskudd fra Bufdir 2015-2017):
 - Konsultasjoner i form av foreldregrupper ved helsestasjonen, tilbys så langt mulig alle norsktalende foreldre i bydelen
 - ICDP: ca 2 grupper årlig
- Kirkens Bymisjon Bergen (Bergen Kommune/årlig Tilskudd til ADA; egne midler, privat stiftelse, Kavlifondet, IMDI, årlige tilskudd Bufdir)
 - ICDP (ca 1-2 kurs per år), tilskudd fra Bergen Kommune (ADA)
 - COS (2 ganger per år), dels egne midler, dels privat stiftelse
 - Home-Start, 6mnd oppfølging pr familie av en frivillig med veiledning
 - Foreldrehalvtimen, 2x per mnd
 - Kvinnegrupper, ukentlig
 - Kurs for minoritetskvinner 1-2 ganger årlig, ca 10-14 uker
- Senter for familieveiledning (barnevernet)
 - De utrolige årene (etter behov/rekruttering)

Foreldreveiledning, for hvem?

- Foreldregrupper ved helsestasjonen
 - kun norsktalende foreldre
- ICDP:
 - tilbys som regel minoritetsspråklige (norsk icdp-gruppe i snitt 1x årlig)
- Kvinnegrupper (Empo= „Empowerment“)/ kvinnekurs („Veiviser“)
 - Minoritetskvinner
- Foreldrehalvtimen
 - For interesserte blant besøkende i Åpen Barnehage (blandet gruppe)
- COS
 - Rekrutteres gjennom Kirkens Bymisjons tiltak, i hovedsak majoritetsbakgrunn, foreldre betaler 400-800 kr.
- De Utrolige Årene
 - Minoritetsspråklige/innvandrere innen barnevernssystemet

Foreldreveiledning, for hva? (beskrivelser av formål og verdi/utbytte)

- Ulike perspektiv
 - Fageksperters/programutvikleres perspektiv
 - Myndigheters perspektiv (kommune&stat)
 - Veilederes perspektiv (street-level-bureaucrats)
 - Foreldres perspektiv

Fageksperters/programutvikleres perspektiv (foreløpige funn)

- Mål:
 - Bedre samspill mellom foreldre/omsorgspersoner og barn, erkjenne barnets perspektiv
 - nå ut til flest mulig
- Verdi/utbytte: forebygge utvikling av psykiske lidelser (hos barn – og fremtidens voksne)

Myndigheters perspektiv (foreløpig)

- Mål:
 - Gi råd og veiledning til foreldre, for å gjøre dem til bedre foreldre
 - Veilede/ lære opp foreldre til å se barnet på en positiv måte, fokusere på barns behov
 - Styrke/trygge foreldre; samtidig ansvarliggjøring
- Verdi/utbytte
 - Bedre oppvekstvilkår for barn (bred definisjon) – både i forhold til barns sosiale, emosjonelle og akademiske kompetanse
 - Ansvarliggjøring av foreldre: Forpliktelse

Eksempel ansvarliggjøring

Du er en av de viktigste personene i ditt barns liv– Ditt barn trenger nærhet, trygghet, ledelse og gode rollemodeller for hvordan man skal være sammen med andre. Det trenger også grenser, ettersom tiden går, for å fungere godt sammen med andre. Det er først og fremst gjennom kontakten med deg og andre nære personer at barnet lærer om seg selv og verden rundt.

(Fra brosjyren «sammen foreldre og barn», Bufdir)

Veilederes perspektiv (foreløpig)

- Mål:
 - Diskutere/ gi foreldre råd om tema/ting de er opptatt av (for eksempel i forhold til kosthold, søvn, barnets utvikling)
 - Skape arenaer for diskusjon av foreldrepraksiser gjennom bruk av ressurssterke/forbilder som inspirasjon
- Verdi/utbytte:
 - Forebygge/motvirke sosial marginalisering
 - Refleksjon rundt egen foreldrepraksis
 - Opplysning om alternativer til vold som oppdragelsesmetode

Foreldres perspektiv (foreløpig)

FV stort sett vurdert som positiv, MEN: ulike oppfatninger av formål/bruksområde og verdi/utbytte

- Helsestasjonstilbud – ansett som verdifullt for å få kvalitetssikret informasjon om fysisk helse, og som en fin anledning til å treffe andre i samme situasjon, men ansett med noe skepsis i forhold til øvrig veiledning
- ICDP/De utrolige årene: Høyt verdsatt som en opplæringsarena for norsk barneforståelse og oppdragelsesstrategi, og hva som forventes av dem som foreldre i Norge,
- COS – beskrevet som et kurs der man lærer selv-refleksjon, og gjennom å bearbeide/sortere bort egne problemer kan møte barnet på en mer positiv måte.

Foreldres perspektiv – hyppige beskrivelser av verdi/ utbytte (på tvers av tiltak)

- Møte andre foreldre, dele erfaringer
- Lære om andre kulturer/oppdragelsespraksiser
- Lære om norske regler og vaner, bli i stand til å oppdra barn som passer inn i det norske samfunnet og kan bli suksessfulle her
- Bidrar til at barn kan føle seg trygge på og stolte av foreldrene sine (som nå forstår/vet mer om landet/kulturen)
- Lære å se barn på en ny måte, og hvordan forholde seg til dem på en mer positiv måte

Anledning til å snakke og lære norsk

Oppsummering

- Foreldreveiledning i praksis er ikke et universelt innrettet tilbud
 - Helsestasjonen: så presset at individuelt tilpasset veiledning nesten ikke forekommer
 - Etterlyst og etterspurt: veiledningstilbud mellom basisoppfølging på helsestasjon og barnevern
- Ut i fra funn her – uklart hva som ville vært utslag i effektstudier, dvs. om foreldreveiledning har effekt på det som programutviklere/ fageksperter er/var bekymret for; nemlig samspill. MEN:
 - Indirekte/på lang sikt bidra til foreldres og barns velvære (hindre utenforskap)
 - Utfordring: En bred forståelse av viktige elementer for å bedre barns oppvekstvilkår (se rapporten s. 166)

Takk for oppmerksomheten!

astrid.sundsbo@uni.no